

Угода

між Міністерством енергетики та електрифікації України і Міністерством охорони навколишнього середовища України та Федеральним Міністром захисту природи, навколишнього середовища та безпеки ядерних реакторів Федеративної Республіки Німеччина про виконання показового проекту щодо захисту навколишнього середовища "Установка для вилучення сірки з димового газу для 9-го енергоблоку Добротвірської електростанції"

Дата підписання: 27 серпня 1992 р.

Набуття чинності: 27 серпня 1992 р.

Міністерство енергетики та електрифікації України і Міністерство охорони навколишнього середовища України та Федеральний Міністр захисту природи, навколишнього середовища та безпеки ядерних реакторів Федеративної Республіки Німеччина в дусі дружби і взаєморозуміння між Україною та Федеративною Республікою Німеччина,

з побажанням зміцнювати та поглиблювати і надалі дружні стосунки через співробітництво партнерів в галузі захисту навколишнього середовища,

з усвідомленням того, що збереження цих взаємовідносин є підставою цієї угоди,

з метою поліпшення екологічної ситуації і розвитку економіки України, зміцнення міжнародного партнерства в галузі мирного використання атомної енергії, а також зменшення забруднення навколишнього середовища на Україні і в Федеративній Республіці Німеччина

дійшли згоди про таке:

Стаття 1

(1) В рамках програми заміни атомних електростанцій, які становлять небезпеку в процесі їхньої експлуатації, і перш за все Чорнобильської АЕС, Україна прийняла рішення про розширення Добротвірської електростанції.

9-й енергоблок цієї електростанції необхідно обладнати сучасною установкою для вилучення сірки з димового газу.

Показовий проект "Установка для вилучення сірки з димового газу для 9-го енергоблоку Добротвірської електростанції" яскраво демонструє можливість такої сприятливої для навколишнього середовища заміни завдяки використанню більш сучасної технології, а також уникнення забруднення навколишнього середовища, яке перевищує допустимі межі.

(2) Після введення в експлуатацію установки для вилучення сірки з димового газу розміри викидів не повинні перевищувати вказаних у додатку 1.

Результати повинні безперервно фіксуватися у відповідному протоколі вимірів.

(3) Проект надає можливість повністю використовувати одержаний при вилученні сірки гіпс, наприклад, як сировину в промисловості, для виготовлення будівельних матеріалів на Україні чи для інших цілей реалізації.

Необхідною умовою реалізації є збереження вимог до якості гіпсу, одержаного завдяки пристрою для вилучення сірки з димового газу, призначеного для 9-го енергоблоку Добротвірської

електростанції, згідно додатку 2.

(4) В рамках проекту необхідно створити умови для спорудження надалі таких установок на Добротвірській електростанції.

(5) Введення в експлуатацію установки для вилучення сірки з димового газу передбачено на 1 грудня 1995 року.

Стаття 2

(1) Німецька сторона бере на себе частину витрат на користь України у сумі 17 млн. 250 тис. DM (прописом: сімнадцять мільйонів двісті п'ятдесят тисяч німецьких марок) як дотацію до вартості проекту, яка включає необхідне постачання зарубіжних технологій і яку необхідно сплатити у вільно конвертованій валюті.

(2) Прийняття на себе витрат здійснюється через розрахунки безпосередньо з постачальниками, яких треба знайти в міжнародній конкуренції, згідно умов, які установлені у відповідній комерційній угоді, після схвалення Федеральним Міністром захисту навколишнього середовища. Українська сторона надає у розпорядження Німецької сторони текст комерційної угоди німецькою мовою.

Німецька сторона інформує Українську сторону про проведення розрахунків.

Стаття 3

(1) Українська сторона забезпечує фінансування частини витрат, які не входять у долю, взяту на себе Німецькою стороною, згідно статті 2.

Гарантії, дані Міністром енергетики і електрифікації України 12 лютого 1992 року, є складовою частиною цієї угоди (додаток 3).

У комерційній угоді з постачальником Українська сторона повинна домовитись про умови, згідно яких постачальник зобов'язаний дати гарантії щодо завдання, запланованого Німецькою стороною у відношенні розрахунків, які сплачені по угоді, ст. 2.

Українська сторона інформує Німецьку сторону про необхідність використання гарантій у зв'язку з порушенням угоди з боку постачальника.

(2) Українська сторона забезпечує, крім того, необхідні для реалізації проекту дозволи та виконання всіх необхідних робіт якісно і в строк.

Більш того, Українська сторона забезпечує усунення забруднення навколишнього середовища, яке перевищує межі допустимого і шляхом реалізації проекту на строк не менше 15 років, завдяки експлуатації у відповідності з технологією та через необхідний догляд за установкою.

(3) Якщо встановлені угодою обов'язки не будуть виконані, то Українська сторона відшкодує витрати по платежам, які здійснені на користь України Німецькою стороною, і сплатить процентну ставку - 6% (прописом: шість відсотків від ста) за рік.

Теж саме відноситься до ситуації, якщо буде встановлено, що викладена в ст. 1 угоди мета проекту не може бути досягнута.

Нарахування процентів здійснюється з моменту виплати грошей і завершується на кінець дня, коли будуть відшкодовані витрати.

(4) Українська сторона інформує Німецьку сторону про хід виконання проекту, подає необхідні відомості і надає представникам німецької сторони чи її уповноваженим вільний доступ до установок і до відповідної документації з питань експлуатації установки.

Стаття 4

(1) Українська сторона забезпечує дійове регламентування угоди при встановленні економічної чи юридичної самостійності Добротвірської електростанції.

(2) Після введення установки в експлуатацію будуть виконані спільні економічні та екологічні розрахунки.

Стаття 5

Ця угода набуває сили з дня її підписання, яке відбудеться у Бонні 27 серпня 1992 року у двох примірниках, кожен - німецькою та українською мовою, при чому обидва примірники мають однакову силу.

Міністр енергетики
та електрифікації
України

Федеральний Міністр захисту
природи, навколишнього середовища
та безпеки ядерних реакторів
Федеративної Республіки Німеччина

(підпис)

(підпис)

В.Ф. Склярів

Проф. д-р Клаус Тьопфер

За Міністерство охорони
навколишнього середовища
України

(підпис)

Додаток 1

1. Після введення в експлуатацію установки для вилучення сірки з димового газу слідуючі розміри викидів не можуть бути перевищені, їх необхідно безперервно фіксувати у протоколі вимірів згідно ст. 1, абз. 2 угоди про дотацію:

а) Концентрація 50 міліграмів пилообразних викидів на кожний кубічний метр відпрацьованого газу (мг/куб.м);

б) Концентрація 250 міліграмів окису вуглецю на кожний кубічний метр відпрацьованого газу (мг/куб.м);

в) Концентрація 600 міліграмів окису і двоокису азоту, наведені як двоокис азоту, на кожний кубічний метр відпрацьованого газу (мг/куб.м);

г) Концентрація 400 міліграмів двоокису та трьохокису сірки, наведені як двоокис сірки, на кожний кубічний метр відпрацьованого газу (мг/куб.м);

д) Концентрація 100 міліграмів неорганічних хлористих з'єднань, наведених як хлористий водень, та 15 міліграмів неорганічних фтористих з'єднань, наведених як фтористий водень, на кожний кубічний метр відпрацьованого газу (мг/куб.м).

2. Концентрація по пункту 1 (від літери "а" до "д") відноситься до маси відпрацьованого газу у нормальному стані (273 К, 1013 мбар), після відсосу вологи з водяного пару та маси кисню у відпрацьованому газі 6 від 100.

3. Допустимі розміри викидів згідно з пунктом 1 (від літери "а" до "г") вважаються не перевищеними, якщо шляхом безперервних вимірювань за допомогою зручних приладів буде доведено, що

а) всі, без винятку, середньодобові розміри не перевищують допустимий розмір викидів та

б) всі, без винятку, середньо-напівгодинні розміри не

перевищують подвійний допустимий розмір викидів, причому час пуску і час допустимої зупинки установки для зменшення викидів окису сірки (взагалом - 240 годин за календарний рік) - не приймаються до уваги.

4. Додатково до допустимого розміру викидів по пункту 1 (літера "г"):

рівень викидів сірки 5 зі 100 не може бути вищим при малому навантаженні, коли розміри викидів становлять понад 50 мг/куб.м, як відношення кількості сірки, випущеної у відпрацьований газ, до кількості сірки, що надходить з паливом.

Дотримання цього визначення необхідно довести шляхом проведення серії вибіркового проб для визначення паливної сірки та природного захоплення сірки у золі, як середньонедільна величина.

5. Згідно з ст. 1, абз. 2 угоди вміст слідуючих шкідливих речовин при виведенні стічної води через установку для вилучення сірки з димового газу не повинен бути перевищеним, про що безперервно треба фіксувати у протоколі вимірів:

а) вміст 1,8 міліграма кадмію на кожний кілограм хлориду (мг/кг Cl)

б) вміст 1,8 міліграма ртуті на кожний кілограм хлориду (мг/кг Cl)

в) вміст 18 міліграм хрому на кожний кілограм хлориду (мг/кг Cl)

г) вміст 18 міліграм нікелю на кожний кілограм хлориду (мг/кг Cl)

д) вміст 18 міліграм міді на кожний кілограм хлориду (мг/кг Cl)

е) вміст 3,6 міліграма свинцю на кожний кілограм хлориду (мг/кг Cl)

и) вміст 36 міліграм цинку на кожний кілограм хлориду (мг/кг Cl)

к) вміст 7,2 міліграма сульфїду на кожний кілограм хлориду (мг/кг Cl)

6. Кількість хлориду для визначення вмісту речовин згідно з п. 5 (від літери "а" до "к") нараховується по витраті спалюваного кам'яного вугілля і по вмісту хлориду в цьому вугіллі.

7. Вміст шкідливих речовин по п. 5 рахуються виконаними, якщо вони підтверджуються щомісячними вимірами відповідними вимірвальними приладами і методами.

Вміст шкідливих речовин по п. 5 (літера "к") рахується виконаними, якщо вони підтверджуються щотижневими вимірами.

Додаток 2

Вимоги до якості гіпсу,
одержаного при вилученні сірки
з димового газу

Вільна вологість	- менш ніж 10%	
Наявність гіпсу (CaSO ₄ x 2H ₂ O) (ступінь чистоти)	- більш ніж 95%	
Окис магнію (MgO), розчинений у воді	- менш ніж 0,1%	
Хлорид (MCl), розчинений у воді	- менш ніж 0,01%	
Окис натрію (Na ₂ O), розчинений у воді	- менш ніж 0,06%	
Двоокис сірки (SO ₂), зв'язаний	- менш ніж 0,25%	
Водневий показник (pH)	- 5-9	
Колір	- білий	
Ступінь білості	- більш ніж 80%	
Запах	- нейтральний	

Додаток 3

Федеративна Республіка Німеччина, Бонн
Пану Міністру, проф. д-ру Тьопферу
Стосовно: Добротвірської електростанції

Вельмишановний пан Міністр, проф. д-р Клаус Тьопфер,

дозвольте мені, посилаючись на попередні переговори стосовно підтримки проекту Добротвірської електростанції з боку Федерального Міністерства захисту навколишнього середовища, зробити слідуєчу заяву:

1. Установа для вилучення сірки з димового газу для 9-го енергоблоку Добротвірської електростанції буде споруджена як інтегральна складова частина цього енергоблоку (225 МВт) до 1994 року.

Українська сторона гарантує доставку обладнання з країн співдружності, колишніх радянських республік, так, що введення в експлуатацію енергоблоку як демонстраційного устаткування може здійснитись у 1995 році.

2. Співробітникам Федерального Міністерства захисту навколишнього середовища надається право на вільний доступ до устаткування для вилучення сірки з димового газу як під час спорудження, так і після введення в експлуатацію.

3. Львівенерго та Lentjes/Bischoff повідомляють Федеральному Міністерству захисту навколишнього середовища про хід будівництва кожного кварталу.

4. Україна гарантує асигнування для покриття витрат в національній валюті, а також частини валюти від української сторони.

Добротвірська електростанція знаходиться на відстані 1000 км на схід від німецького кордону. Завдяки введенню в експлуатацію устаткування для вилучення сірки з димового газу на 9-му енергоблоці річні викиди SO₂, які перевищують межу допустимого, зменшуватимуться на 80-90%. Завдяки цьому та за допомогою наступних таких же споруд буде досягнуто значне зменшення в Німеччині викиди в SO₂, які за "походженням" будуть з України.

Я хотів би звернути увагу на ці висловлювання і просити Вас повідомити про Ваше рішення.

З глибокою повагою

Міністр енергетики
та електрифікації України

В.Ф. Склярів

Зібрання чинних міжнародних договорів України
Том 2, Книга 2, К: "Ін Юре", 2003.